

Lezing 7 november-2013: Is Chr. Politiek uit de tijd?

Dank voor de uitnodiging. Dat dit zou worden gepresenteerd als de eerste Schuurmanlezing binnen een jaarlijks terugkerend lezingenserie, zou ik zelf nooit hebben verzonnen. Niettemin aanvaardde ik graag de uitnodiging om te spreken over: Is de Chr. Politiek uit de tijd? (Is er toekomst voor chr. politiek?)

Actueel: Van meer dan 50 zetels voor de christelijke partijen in de Tweede Kamer, nu nog geen twintig. Sommigen pleiten in onze seculiere maatschappij er daarom wel voor als christenen onze plaats in andere partijen te zoeken. Veel wordt er gesproken over de toekomst van de chr. politiek. De vraag of die toekomst er nog is, suggereert meer dan eens dat men denkt dat de chr. politiek uit de tijd is. **Het lijkt er op dat men de oorspronkelijke boodschap van christelijk geïnspireerde partijen niet meer serieus neemt.**

De discussie daarover vindt daarom vaak plaats in een zakelijk-politieke benadering. Die weg wil ik niet gaan. Niet formeel benaderen, maar betrokken; niet abstract, maar concreet en **inhoudelijk**. Dat is nodig in een tijd van abstract functioneel denken. Men zegt bijv: bij kleiner worden geen regeringsmacht meer, dus... enz. .

Daarom aandacht voor de volgende onderwerpen:

1. De christen-politicus als persoon
2. Samen in een politieke partij
3. Hoofdinhoud chr. politiek
4. De actualiteit van christelijke politiek
5. Publieke presentatie chr. politiek(als appel) !

1. De christen-politicus als persoon. is voor mij in de loop van de tijd belangrijker geworden. Naast dat de chr. politicus verstand van zaken moet hebben (staatsrecht, staatsinrichting) moet hij ook weten wat er in de cultuur te koop is en welke drijfkrachten daarin werkzaam zijn, maar het moet ook gaan om het gaan om zijn levenspraktijk, om zijn houding en gedrag

Aalders: politiek is karakter bedervend; aandacht voor de persoon van de politicus is nodig in tijd van corruptie en vele verdenkingen.

Christen: volgeling en getuige van Christus: leesbare brief; Micha 6: ootmoedig wandelen en recht en gerechtigheid lief hebben. Leven van de wijsheid waarvan Chr. de bron is (Spreuken 8).

Dus: de **integriteit van de christen politicus**: uit één stuk, beslist, bewogen, grote inzet, vriendelijk, luisterend, volksvertegenwoordiger, meelevend. Bidden om wijsheid en de leiding van H.G. **Vanuit de gezindheid van Christus bij de tijd, niet van de tijd.** Kortom, **chr. politicus is geestelijk mens**. Levend uit de vrucht van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedig, zelfbeheerst, goed en trouw (Galaten 5). Kortom: Geloof, hoop en liefde.

Ook ontspannen: wel richting, maar geen perfecte oplossingen. Strijd, maar niet fanatiek en radicaal. "Nog niet" beheerst ons. Ten dele. Altijd hoop

Bijbelse vb. **Jozef, Daniel en Job**: Openheid naar anderen en respect voor anderen.

2.Samen met andere christenen: partij en fractie, christen-kiezers
Sommige christenen pleite voor andere, niet-chr. partijen. Suggestie te begrijpen (fouten, verdeeldheid, onzekerheid, verlies aan invloed, onnodige polarisatie), maar men vergeet geschiedenis van de doorbraak (Banning, Buskes, EVP in Groenlinks). Samen vormgeven aan chr. politiek **is een zegen**. Soms ook nodig: geschiedenis: begonnen met o.a. achteruitzetting en schoolstrijd. In onze tijd bijvoorbeeld nodig om het grondrecht van

godsdienstvrijheid niet ondergeschikt te maken aan het gelijkheidsideaal en aan allerlei vormen van emancipatie.

Christenen in ons land hebben de vrijheid daartoe. Velen moeten die vrijheid missen. Denk een aan christenen in moslimlanden en noord Korea, enz. Zij hebben geen voor politieke mogelijkheden. Zelfs in het vrije Amerika hebben de christenen geen kans om zich in een chr. politieke partij te organiseren. Het is geen Bijbelse eis, maar een **voorrecht** wel. NB. Geen bijbelse eis, maar een zegen, een door God gegeven mogelijkheid.

Christenen kunnen naar de volksvertegenwoordiging diegenen afvaardigen die Christus in de politiek onvoorwaardelijk willen dienen. In andere partijen worden ze ingekapseld worden; het is zoals Segers het zegt, vrijwillig gekozen armoede. ..

Als ik me niet vergis wordt dat de laatste tijd in de **publieke discussies** vergeten. . Het lijkt er op dat christenen bereid zijn hun voorrechten niet op de juiste waarde te schatten. Je ziet dan tegelijk dat gekozen wordt voor een **zakelijk-politieke opstelling**. En natuurlijk verschilt die voor christenen van wat anderen voorstaan. Maar voordat we het weten is dan de **geestelijke spankracht en weerbaarheid uit de chr. Politiek**.

---

3. hoofdinhoud christelijke politiek

Als we het over de inhoud van de christelijke politiek hebben moeten we beseffen dat het begin van die politiek niet ligt in een of andere ideologie, in menselijke bedenkzels. De werkelijkheid waarin we leven is Gods schepping – door de zonde getekend en op weg naar de vervulling van alle dingen in Koninkrijk Gods. Het **ankerpunt** van de christelijke politiek ligt in Gods regering door het Koningschap van Christus. Zijn Koningschap beheerst de geschiedenis; Hij brengt de volheid van dat Rijk. In dat perspectief mogen we leven, ook in onze politieke activiteiten. Dat perspectief trotseert alle menselijke inspanningen ten kwade en ten goede. Het brengt in onze politieke opstelling ook ontspanning en bescheidenheid omdat het koninkrijk van God en de gerechtigheid van dat Rijk weliswaar gezocht moet worden, maar niet door mensen op deze aarde gevestigd zal worden.

De Bijbel leert ons op verschillende plaatsen wat dat perspectief betekent: Zoek de vrede voor de stad waarin we leven (Jer. 29). Vergeet bij het regeren niet op te komen voor de weduwe, de wezen, de blinde, de lamme, de verdrukte, de vervolgte, de vreemdeling, de arme (Job 29, Ps. 72). Laat – in een. rechteloze en onrechtvaardige maatschappij – het recht als water stromen en gerechtigheid als een altijd vloeiende beek (Amos 5). Houdt in de gaten dat de overheid als dienaar van God de goeden beloont en de kwaden bestraft (Rom. 13), maar dat een kwade, monsterachtige overheid juist de kwaden beloont en de goeden bestraft (Openbaring 13).

De erkenning van Christus' regering en de genoemde Bijbelse aanwijzingen voor de politiek blijven actueel. Deze les – die voortdurend weer geleerd moet worden en elke menselijke politiek onder de kritiek stelt -- moet bijvoorbeeld in de christelijke politiek aandacht krijgen als het gaat om het doorgronden wat er in onze cultuur gaande is.

4. Actualiteit van de christelijke politiek

a. Chr. Politiek gaat uit van een andere mensvisie en maatschappijvisie t.o. liberalisme en socialisme. Tegen individualisme en collectivisme: s.i.e.k.

b Hoofdnorm : Recht en gerechtigheid najagen en Vrede zoeken in de samenleving (en dat in een gesecc.mij). Dienstbaar, in plaats van macht

c. Verder veel aandacht voor gezin, tegen prostitutie, goede infrastructuur, aandacht voor ondernemen en voor waarden, normen en plichten, en voor Europa

d.Voor christelijke politiek is ook bezinning op cultuur (materialistisch en individualistisch) en religieuze drijfkrachten en ideologieën daarin belangrijk

e. Speciale aandacht voor crisés in de cultuur en het politieke antwoord.

De Westerse cultuur wordt beheerst door een complex van onderling samenhangende cultuurmachtes, zoals geldmacht, wetenschap, techniek, economie en organisatie. Dit complex blijft zich maar uitbreiden en zorgt via grootschaligheid voor globalisering en voortgaande integratie van Europa. Dit complex is met dat het groeit steeds onoverzichtelijker aan het worden

Dit hele complex verkeert in crisis: financieel, economisch, ecologisch, grondstoffen- en energiecrisis, werkgelegenheidsvragen, en we spreken dan van een morele crisis als samenvatting en proberen van daaruit wat te doen. Binnen het systeem oefenen we kritiek – terecht -- op het neoliberalisme en willen we in plaats van uitbuiting van mensen en natuur, meer duurzaamheid. Allemaal prachtig. De vergroening van de economie slaagt echter voor 10%.

Zonder fundamentele veranderingen komt er – bij al het goede wat er gebeurt – op de lange termijn geen uitzicht. De urgentie van verandering is groot. Voor dat urgente kan de chr. Politiek bij uitstek aandacht vragen en wervend bezig zijn. Er is terecht kritiek op het neoliberalisme. Is er niet meer te zeggen?

Achtergrond is het moeilijk los te laten (zielloos) welvaartsmaterialisme.

Blinde vlekken: de invloed van het materialisme en daardoor verlies van welzijn en de daarbij horende oude waarden en normen én de rol van de techniek. Aandacht vragen voor die techniek is niet sympathiek; velen denken die t. ethisch neutraal is. Ter geruststelling: geen afwijzing van de t., maar een andere ethische inkadering is nodig met eeuwenoude waarden en normen.

Vb. Schinkel (NRC), euro en Griekenland, werkgelegenheid, lost rijkdom en armoede niet op.

f. Ander paradigma: kiezen voor een ander cultuurperspectief:

Tegenover abstract machine-model: de beheersing van alles, moet er meer aandacht komen voor een levensmodel.

Gericht **op welzijn, i.p.v. welvaart**. Welzijn is veel meer. Tegenover een opgezweepte cultuur, met crises en alles in dienst van mat. welvaart, maar zonder gezond milieu, duurzaamheid, enz. komt het concrete, het geheel: alles in dienst van het leven (plant, dier, mens, samenleving, wereldsamenleving). In plaats van alles met de techniek te beheersen, moet alles door een dienstbare techniek ten dienste van alles wat leeft komen te staan.
RENTMEESTER .

Aandacht vragen voor een hoopvolle perspectiefwisseling is wervend, ook voor niet christenen. Het nieuwe perspectief overschrijdt partijgrenzen, betreft immers heel de cultuur en geeft tegelijk hoop .... NB.; Techniek niet overheersend maar dienend. Niet alleen maar grootschalig, maar ook kleinschalig. Ook de nieuwe techniek van de nanot. en robotisering horen daarbij. Andere parameters en instituties naast BNP (het Bruto Nationaal Product) en SER (de Sociaal Economische Raad), die bij uitstek horen bij het oude cultuurpatroon van het technisch paradigma. Ze worden beheerst door het technische denken. Ze hoeven niet (direct) te worden opgeheven. Maar het zou aanbeveling verdienen ze aan te vullen met nieuwe indicatoren en instituten. Naast de SER zou een veelbelovend Maatschappelijk Beraad moeten komen waarin naast werkgevers en werknemers ook milieugroepen, ontwikkelingsorganisaties en veiligheidsorganisaties participeren op basis van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en gemeenschappelijk belang. Naast het BNP als indicator van onze huidige technisch-economische ontwikkeling zou als alternatief een welzijnsindicator hoognodig geïntroduceerd moeten worden. Met zo'n nieuwe indicator zou de culturele, sociaal/menselijke, technische, ecologische en economische ontwikkeling geduid moeten worden. Maar omdat zo'n indicator moeilijk in kwantiteiten is uit te drukken, zou begonnen kunnen worden met een nationale duurzaamheidscode als neven-indicator naast het BNP.

Gelukkig zien we al groeiende aandacht voor maatschappelijk ondernemen, sociaal ondernemen, terugdringen van natuuruitbuiting en –vervuiling, bevorderen van ecologisch en biologisch verantwoorde landbouw, terugdringen van de bio-industrie, het voornemen om de klimaatproblematiek aan te pakken en de ontwikkeling van groene en duurzame energie; er in de politiek al een verschuiving in ons cultuurmodel ontstaan. Maar urgent is het om dit omvattend te doen binnen het bijbels Cultuurmodel met de daarbij horende waarden en normen.

---

5. Het laatste punt: Een christelijke politieke partij moet in haar presentatie, in haar werven van leden een beroep doen op alle Christenen. Christenen hebben de Bijbelse verantwoordelijkheid actief te zijn in de samenleving.

Appellerend

- De CU moet dat onverbloemd doen! Zonder enige schroom moeten we **Christusbelijders vragen zich met ons in te zetten voor de christelijke politiek.** Christenen zijn hoorders van het Woord, maar moeten – ook in de politiek – daders van dat Woord zijn! We moeten ze oproepen tot geloofsbetrokkenheid in de politiek. Of anders gezegd: gezien onze vrijheid om Christus in de politiek te dienen moeten we opnieuw werken aan gewetensbinding van christenen. Te snel en om niet ter zake doende redenen haakt men blijkbaar gemakkelijk af. Misschien moeten we vandaag wel constateren dat we dit al te gemakkelijk vergeten! **Ook in de politiek moet de liefde tot God en de naaste ons drijven.**

Wervend

- Christusbelijders in de politiek moeten in hun appel op de kiezer niet afstotend, maar wervend zijn. Christelijke politiek is dienstbaar aan heel het volk. Dat is toch met het licht van het Evangelie gegeven? En met de verwachting dat in en door Christus ons een geweldige toekomst wacht? Naast het wervende zal dit vanwege de geestelijke strijd ook tegelijk tegenstand oproepen. Dat is met onze geestelijk verdeelde democratie gegeven. En daar lopen we niet voor weg! Dat scherpt zelfs het politieke profiel van de CU. En dat is nodig!

ZIN: Tot eer en hoogheid van God de schepper en in dienst van alle burgers als uiting van naastenliefde en zorg voor alles wat leeft.

Zo is chr. politiek niet uit de tijd, niet van de tijd, maar bij de tijd!!